

Spis treści

WPROWADZENIE 9

CZĘŚĆ I. KONTEKSTY 15

Rozdział 1. Metodologiczne ramy badań 17

- 1.1. Specyfika badań podłużnych 17
- 1.2. Badania wzdłuż czasu w Polsce i zagranicą 21
- 1.3. Toruńskie podłużne badanie pokoleń 24
- 1.4. Warsztat analityczny 34

Podsumowanie 35

Rozdział 2. Pokolenia i badanie pokoleń 36

- 2.1. Kiedy i po co sięgamy do pokoleń? 36
- 2.2. Karl Mannheim i socjologiczny problem pokoleń 38
- 2.3. Badanie pokoleń - inspiracje klasyką 41
- 2.4. Pokolenie, kohorta, wiek i czas - problemy definicyjne i analityczne 44

Podsumowanie 46

Rozdział 3. Społeczno-historyczne tło socjalizacji pokoleniowej - jeden świat, różne perspektywy 47

- 3.1. Społeczny świat dorastania rodziców 47
- 3.2. Społeczny świat dorastania dzieci 52

Podsumowanie 58

CZĘŚĆ II. PODSTAWOWE WYMIARY MOBILNOŚCI POKOLEŃ 59

Rozdział 4. Wykształcenie i mobilność edukacyjna 61

- 4.1. Aktywność edukacyjna pokolenia rodziców 62
- 4.2. Aktywność edukacyjna pokolenia dzieci 65
- 4.3. Edukacyjna ruchliwość międzypokoleniowa 66
- 4.4. Pokoleniowe zmiany i różnice w wartościowaniu wykształcenia 68

Podsumowanie 71

Rozdział 5. Pokoleniowe wędrówki po społecznej drabinie 72

- 5.1. Statusy, hierarchie i położenia życiowe 72
- 5.2. Oswajanie merytokracji - dwie prędkości pokoleniowe 73
- 5.3. Statusy osiągnięte i ich zmiany w czasie 75
- 5.4. Ruchliwość wewnątrz- i międzypokoleniowa 77
- 5.5. Kategorie przyciągające i odpychające - podobieństwa i różnice pokoleniowe 79
- 5.6. Zmiany strukturotwórczej roli wykształcenia 82

Podsumowanie 83

Rozdział 6. Mobilność przestrzenna i przenoszenie kapitału kulturowego 85

- 6.1. Dwa spojrzenia na migracje 85
- 6.2. Migracje wieś - miasto: konteksty dawne i nowe 86
- 6.3. Zmiany miejsca zamieszkania i wzory mobilności 87
- 6.4. Społeczno-kulturowe korelaty mobilności przestrzennej 89

Podsumowanie 93

CZĘŚĆ III. PRACA I ŻYCIE 95

Rozdział 7. Orientacje życiowe i emergencja wartości kierunkowych 97

- 7.1. Cele i dążenia życiowe - ciągłość i zmiana 97
- 7.2. Autocharakterystyki 101
- 7.3. Cechy pożądane i orientacje życiowe 103
- 7.4. Przejmowe wydarzenia w życiu i najbardziej angażujące problemy 105

Podsumowanie 110

Rozdział 8. Praca i kariery zawodowe 112

- 8.1. Mobilność zawodowa i stabilność zatrudnienia 112
- 8.2. Miejsce pracy i rodzaj zatrudnienia 115
- 8.3. Opinie o pracy i znaczenie pracy 117

Podsumowanie 118

Rozdział 9. Zmiany materialnych warunków życia 120

9.1. Zmiany sytuacji dochodowej	120
9.2. Zmiany warunków mieszkaniowych i poziomu życia	123
9.3. Zmiany subiektywnych ocen i odczuć	125
Podsumowanie	127
Rozdział 10. Życie rodzinne i czas wolny	128
10.1. Stan cywilny i liczba dzieci - zmiany pokoleniowe	128
10.2. Kobiety i mężczyźni - wykształcenie, praca, zatrudnienie	130
10.3. Obowiązki domowe i napięcia w budżecie czasu	134
10.4. Oceny życia małżeńskiego i rodzinnego - zmiana kryteriów wartościujących	136
10.5. Budżet czasu i zmieniający się status czasu wolnego	137
Podsumowanie	142
Rozdział 11. Praktyki socjalizacyjne w rodzinie i relacje pokoleniowe	143
11.1. Oczekiwania wobec dzieci i style wychowania w rodzinie	143
11.2. Socjalizacja rodzinna i relacje pokoleniowe - młodzi rodzice, bardzo młode dzieci	149
11.3. Relacje pokoleniowe po latach i karuzela pokoleń - starsi rodzice, dorosłe dzieci	153
Podsumowanie	159
CZĘŚĆ IV. W STRONĘ SFERY PUBLICZNEJ	161
Rozdział 12. Samopoczucie w rzeczywistości społecznej i ważne zasoby	163
12.1. Podmiotowość i jej zmiany w biegu życia i w biegu zdarzeń	164
12.2. Zmiany samopoczucia w rzeczywistości społecznej	172
12.3. Poczucie anomii	175
12.4. Religijność	182
Podsumowanie	189
Rozdział 13. Preferencje polityczne - ciągłość i zmiana w czasie ustrojowego przejścia	191
13.1. Profil polityczny pokolenia rodziców z końca epoki PRL	192
13.2. Polityczne wolty i reakcja na zmiany systemu	196
13.3. Kształtowanie się preferencji ustrojowych na nowo	200
13.4. Preferencje ustrojowe dorastających dzieci	204
Podsumowanie	206
Rozdział 14. Oceny transformacji i zmiany preferencji ustrojowych - bilans trzydziestu lat przemian	208
14.1. Ocena skutków transformacji	208
14.2. Zmiany preferencji dotyczących ustroju politycznego i gospodarki	209
14.3. W poszukiwaniu odmienności pokoleniowych	215
14.4. Trwałość preferencji ustrojowych w czasie - analiza przepływów	216
Podsumowanie	219
Rozdział 15. Preferencje wspólnotowe - elementy trwałości i zmiany	220
15.1. Preferencje wspólnotowe na starcie przemian ustrojowych	221
15.2. Preferencje wspólnotowe po latach - trendy i przepływy	224
15.3. Preferencje wspólnotowe a preferencje ustrojowe i sympatie polityczne	235
Podsumowanie	238
Rozdział 16. Między lewicą i prawicą - siła politycznych autoidentyfikacji	239
16.1. Lewica vs. prawica - splątane znaczenia	239
16.2. Autoidentyfikacje polityczne w pokoleniu rodziców i dzieci	241
16.3. Nieprzekładalność autoidentyfikacji politycznych na sympatie i preferencje polityczne	244
16.4. Społeczne zaplecze orientacji lewicowej i prawicowej	246
16.5. Polityczne identyfikacje a obywatelskie zaangażowanie	250
Podsumowanie	250
Rozdział 17. Postawy obywatelskie i obecność w publicznej sferze życia	252
17.1. Socjalizacja obywatelska - odmienności pokoleniowe	252
17.2. Przynależność organizacyjna i zainteresowanie polityką	254
17.3. Deklaracje udziału w wyborach i zapowiedź nieuczestniczenia - kategorie wyborców	257

17.4. Identyfikacje wspólnotowe i zaufanie do instytucji państwa	262
17.5. Typy praktykowanego obywatelstwa - odmienności pokoleniowe	264
Podsumowanie	269
ZAKOŃCZENIE	271
BIBLIOGRAFIA	